

C/1999 K2 (Ferris). E sorok írója augusztus 8-án $15^m 0$ -s, $0,7$ -es foltnak látta, míg a fenti párosításban $14^m 7$ és $0,7$ került az észlelőlapokra.

C/1999 K3 (LINEAR). Szeptember 10-én Ráktanyáról $14^m 6$ -s ill. $14^m 1$ -s fényességet, valamint $0,8$ -es ill. $0,9$ -es átmérőt becsültek.

C/1999 K6 (LINEAR). A rovatvezető szerint augusztus 8-án hajnalban $1'$ -es kómát feltételezve $14^m 0$ -nál biztosan halványabb volt

C/1999 K8 (LINEAR). Tóth Zoltán október 7-ei megfigyelése szerint $13^m 2$ -nál biztosan halványabb volt, amit Sárnecky Krisztián másnapi $14^m 0$ -s, $0,8$ -es becslése tökéletesen alátámaszt.

C/1999 N2 (Lynn). Tóth Zoltán október 15-én $11^m 7$ -s, $0,9$ -es, 29-én pedig $12^m 0$ -s, $0,7$ -es ködösségnek látta. Közepes fényessége ellenére mindössze 10 vizuális észlelést kaptunk róla, melyek a július 14-e és október 29-e közötti időszakot ölelik fel.

37P/Forbes. Október 8-án este e sorok írója már nem látta 38 T-vel, így $1'$ -es átmérőt feltételezve $14^m 0$ -nál biztosan halványabb volt. Korábban, augusztus 8-a és szeptember 11-e között három észlelő ötször látta.

50P/Arend. Az előbbi észlelő-távcső páros vonuló felhők között egyértelműen látni vélte, de a borulás csak kb. $14^m 5$, és durván $1'$ -es átmérő becslését engedte meg.

84P/Giclas. A Henry L. Giclas által 1978-ban felfedezett üstökös észlelési körülményei és eredményei tökéletesen megegyeznek a 37P/Forbes-nél olvashatókkal.

SÁRNECKY KRISZTIÁN

Üstökös hírek

C/1997 K2 (SOHO)

T. Mäkinen vette észre a SOHO SWAN Lyman- α fotométerének 1997. május 20-ai képén. Mivel a berendezés a teljes eget figyeli, a koordináták pontossága csak 1° , viszont az üstököst július 24-éig sikerült megfigyelni. Június 5-e és 26-a között mérete $2^\circ \times 2^\circ$ -ról $6^\circ \times 4^\circ$ -ra nőtt, vizuális fényessége a C/1997 O1 (Tilbrook)-üstökös Lyman- α sugárzása alapján 10^m - 12^m lehetett. Bár a déli féltekén élők számára megfigyelésre kedvező helyzetben volt, mégsem vette észre senki... Pályaelemeit Brian G. Marsden a május 24. és július 19. közötti 9 pozíció alapján számította. (IAUC 7327, MPEC 1999-X07)

T = 1997.06.26,16 TT $\omega = 246^\circ 10$
 $\Omega = 173^\circ 87$
q = 1,5463 Cs.E. $i = 127^\circ 94$

C/1998 G3 (SOHO)

Kevin Schenk vette észre a SOHO C3 koronográfjának 1998. április 10-ei felvételein. A fél fokos csóvával rendelkező üstökös 2° -ra volt a Naptól és mozgása nem egy Kreutz-féle napsúrolóra utalt. Ezt alátámasztotta, hogy napközelsége után még egy napig, április 13-áig látszott. Pályaelemeit Marsden 58 észlelés felhasználásával határozta meg. (IAUC 6952, 7343, MPEC 2000-A37)

T = 1998.04.12,39 TT $\omega = 288^\circ 03$
 $\Omega = 322^\circ 51$
q = 0,0354 Cs.E. $i = 53^\circ 88$

C/1999 S2 (McNaught-Watson)

Az üstököst Robert H. McNaught fedezte fel azon a R lemezre készült felvételen, amelyet Fred G. Watson készített 1999. szeptember 19-én a Siding Spring-i 122 cm-es UK Schmidt-tel. Az $17^m 5$ -s égitestnek kerek, jól kondenzált, $20''$ -es kómája és $3,5$ -es csóvája volt. Perihéliumtávolsága a valaha észlelt 4. legna-

gyobb, pályaelemeit Marsden a szeptember 19-e és november 15-e közötti 60 észlelés alapján számította. (IAUC 7260, MPC 36653)

$T = 1997.11.24,2296$ TT $\omega = 223^\circ,8597$
 $\Omega = 74^\circ,4042$
 $q = 6,491611$ Cs.E. $i = 65^\circ,8262$

C/1999 T2 (LINEAR)

A LINEAR (Lincoln Near-Earth Asteroid Research) 1999. október 14-ei CCD felvételein fedezték fel ezt a diffúz, $17^m,7$ -s égitestet. Későbbi CCD felvételeken 1^m -al fényesebbnek mutatkozott, a vizuális észlelők pedig 15^m -s, fél ívperces foltnak látták. A felfedezés után számos korábbi felvételen azonosították, így Syuichi Nakano a július 22-e és november 19-e közötti időszak 163 pozíciómérése alapján számíthatott pályát. Nyár végére akár 12^m -ig is kifényesedhet. (IAUC 7280, MPC 36653)

$T = 2000.11.24,4849$ TT $\omega = 104^\circ,6758$
 $e = 1,001983$ $\Omega = 14^\circ,8784$
 $q = 3,037091$ Cs.E. $i = 110^\circ,9993$

C/1999 T3 (LINEAR)

Október 3-a és 21-e között több éjszakán is észlelte a LINEAR program, s mivel a pozíciók retrográd mozgásra utaltak, részletesebben is megvizsgálták a $18^m,3$ -s, csillagszerű égitestet. E. Elst és S. Ipatov a 85 cm-es uccelei Schmidt október 18-ai CCD felvételein is sejteni vélte a kóma és a csóva nyomát, mely az 57 cm-es kletti reflektor 24-ei képein látszott először teljes biztonsággal. A mindössze $9''$ -es kóma pályaelemeit Nakano számította az október 3-a és december 9-e közötti 115 megfigyelés alapján. (IAUC 7289, MPC 37026)

$T = 2000.08.30,0278$ TT $\omega = 211^\circ,0549$
 $\Omega = 223^\circ,5096$
 $q = 5,366184$ Cs.E. $i = 104^\circ,6168$

C/1999 U1 (Ferris)

William D. Ferris vette észre $9''$ -es kómáját és $18''$ -es, legyezőszerű csóvját a Lowell Observatory Near-Earth Object

Search (LONEOS) október 18-ai CCD képein. Az 59 cm-es Schmidt-teleszkóp felvételein $17^m,3$ -s égitestet csóvját más észlelők 1' hosszúnak említik. A Jupiter távolságában járó, már jó egy éve távolodó égitest pályaelemeit az október 18-a és december 11-e közötti 125 pozíciómérés alapján Nakano határozta meg. (IAUC 7283, MPC 37026)

$T = 1998.09.02,4247$ TT $\omega = 290^\circ,9412$
 $\Omega = 58^\circ,2697$
 $q = 4,131209$ Cs.E. $i = 105^\circ,6650$

C/1999 U2 (SOHO)

S. Gregory (Stanford University) és J. Shanklin (BAA Comet Section) fedezte fel egymástól függetlenül a SOHO C3 koronografjának 1999. október 25-ei képein. Az üstökös az észlelhetőség határán volt, s bár túlélte perihéliumát, csak fél napig tudták követni. Marsden 16 észlelés alapján számított pályaelemei szerint nem Kreutz-féle, csak „sima” napszűrő. (IAUC 7292, MPEC 1999-U29)

$T = 1999.10.25,23$ TT $\omega = 22^\circ,22$
 $\Omega = 82^\circ,05$
 $q = 0,0492$ Cs.E. $i = 27^\circ,05$

P/1999 U3 (LINEAR)

A 35. LINEAR-üstököszt október 30-ai képeken vette észre R. Huber. A rövid, $15''$ - $20''$ -es csóvával rendelkező, $18^m,5$ -s égitest a későbbi számítások alapján egy új, rövidperiódusú üstökösnek bizonyult. Novemberi CCD képeken $16^m,5$ -s, fél ívperces foltnak mutatkozott. Nakano számításai az október 30-a és december 10-e közötti 124 észlelésre támaszkodnak. (IAUC 7295, MPC 37026)

$T = 1999.11.18,4598$ TT $\omega = 111^\circ,3097$
 $e = 0,619151$ $\Omega = 306^\circ,9810$
 $q = 1,846286$ Cs.E. $i = 20^\circ,3937$
 $a = 4,847814$ Cs.E. $P = 10,674$ év

C/1999 U4 (Catalina-Skiff)

Timothy B. Spahr (Catalina Sky Survey, 0,41 m-es Schmidt + CCD) és Brian A. Skiff (LONEOS) fedezte fel egymástól

függetlenül 1999. október 31-én és november 1-jén. A $17^m, 0$ -s, $8''$ -es kómával rendelkező égitestet majd két évvel perihéliuma előtt, $7,0$ Cs.E.-s naptávolságban sikerült elcsípni. Nagy perihéliumtávolsága miatt 2001 őszén sem fog 13^m fölé fényesedni. Később szeptember 18-áig visszamenően több felvételen is azonosították, így Nakano pályaszámításai a szeptember 18-a és december 8-a közötti 95 megfigyelést alapján készültek. (IAUC 7298, MPC 37026)

T = 2001.10.28,1799 TT $\omega = 77^\circ 5327$
 e = 1,008519 $\Omega = 32^\circ 2868$
 q = 4,912757 Cs.E. i = $51^\circ 9144$

63P/Wild 1

Az 1960-ban felfedezett és 1973 óta nem látott üstököst Carl Hergenrother észlelte először 1999. február 14-én a catalinai $1,52$ m-es reflektorra szerelt CCD-vel. A mindössze $22^m, 4$ -s, csillagszerű égitest újrafelfedezését csak október 24-én tudta megerősíteni Takuo Kojima japán amatőr csillagász egy 25 cm-es reflektorral + CCD-vel. Az ekkor már $16^m, 5$ -s égitest perihéliumának előre számított időpontjában $-0,35$ nap korrekciót kellett végrehajtani. Reinder J. Bouma vizuális észlelései szerint novemberben 14^m -s, egy ívperc átmérőjű, kerek folt volt. Pályaelemeit Marsden az 1960 és 1999 közötti 31 pozíciómérés alapján számította. (IAUC 7302, MPEC 1999-V18)

T = 1999.12.27,0846 TT $\omega = 167^\circ 9911$
 e = 0,649711 $\Omega = 358^\circ 5253$
 q = 1,960882 Cs.E. i = $19^\circ 9341$
 a = 5,597905 Cs.E. P = 13,245 év

14P/Wolf

Ezt is Hergenrother találta meg a fenti műszer 1999. április 15-ei felvételein, $21^m, 5$ -s fényességnél. Idén szeptemberben 15^m -ig is felfényesedhet, perihéliumát november 21-én fogja elérni $2,413$ Cs.E.-s naptávolságban.

17P/Holmes

P. Leisy, C. Dalahodde és O. Hainaut találta meg újra 1999. június 7-én ezt az 1892 óta ismert üstököst a La Silla-i $3,57$ m-es reflektorral. Az akkor $20^m, 9$ -s égitest idén ősszel éri el maximális fényességét 17^m -nál. Mivel 1906 és 1964 között nem sikerült észlelni, az idei csak a 8. visszatérése lesz.

84P/Giclas

Két amatőr csillagász, a japán Akimas Nakamura ($0,60$ T + CCD) és az olasz S. Sposetti ($0,20$ T + CCD) fedezte fel újra 1999. október 12-én illetve 13-án $17^m, 4$ -nál. Vizuális észlelők október–november folyamán 14^m -s, $1'-1,2$ átmérőjű foltnak írták le.

108P/Ciffréo

Az új-zélandi Mt. John Observatórium $1,0$ m-es távcsövével találta meg I. Griffin és N. Brady 1999. november 10-én. Az 1985-ben felfedezett égitest $19^m, 6$ -s volt. Április 18-ai perihéliuma a Nap áttelienes oldalán fog bekövetkezni, így kívül marad a vizuális észlelők hatókörén.

102P/Shoemaker 1

Sárnecky Krisztián és Kiss László fedezte fel újra a második visszatérése után már távolodó üstököst 1999. december 31-én az MTA CSKI piszkés-tetői 60 cm-es Schmidt-teleszkópjával (+ CCD). A $17^m, 5$ -ra előrejelzett égitest mindössze $20^m, 5$ -s volt, mérete pedig biztosan nem érte el a $0,1$ -et.

Továbbra is várjuk Olvasóink fényképes beszámolóit távcsőépítési tapasztalataikról, szakkörük, klubjuk, csillagvizsgálójuk tevékenységéről, lakóhelyük csillagászati életéről.

Magyar Csillagászati Egyesület
 1461 Budapest, Pf. 219.